

Innspill fra TINE SA til jordbruksforhandlingene 2026

Hovedpunkter:

- **Jordbruksoppgjøret 2026 må sikre en bærekraftig og positiv utvikling i produksjonsøkonomien for melkeprodusentene.**
- **Det trengs betydelige investeringer i driftsapparat. Økonomien i melkeproduksjonen er avhengig av volum, pris, tilskudd og investeringsvirkemidler**
- **Konkurransen for norsk melk må understøttes av tilgjengelige politiske virkemidler i form av prisnedskrivning (RÅK-tilskudd) og differensieringen i prisutjevningsordningen for melk.**
- **Behov for tydelig stimulans og tilrettelegging for bærekraftig produksjon på enkeltbruk.**
- **Velferdsordningene må styrkes, videreutvikles og tilpasses de utfordringer som foreligger. Samordningsproblematikken må finne sin løsning.**
- **Tiltak og problemstillinger som avdekkes i det partssammensatte arbeidet om geitehold må følges opp.**

Utsikter, 2026

I Nasjonalbudsjettet (Meld St. 1, 2025-2026) er det lagt til grunn et anslag for prisvekst på 2,2 prosent, mens anslaget for 2025 var på 3 prosent. KPI fra oktober 2024 til oktober 2025 ble målt til 3,1 prosent, mens indeksen for matvarer og alkoholfrie drikkevarer økte med 6,2 prosent. Videre anslår Finansdepartementet en vekst i private konsum på nivå med 2025 på 2,4 prosent. SSB (Økonomiske analyser 3/2025) anslår veksten i husholdningenes disponible inntekter til 3,3 prosent mot et anslag på 5,3 prosent i 2025.

Behovet for ku-melk er estimert til 1486 millioner liter justert for bl.a. lagernedbygging.. PGE er satt til 7,03 kr. per liter ku-melk for 1. halvår 2026. Melkekvote for ku-melk er fastsatt med et forholdstall på 1,01 for hele 2026. Dette er i tråd med TINE anbefaling:

«Samlet forventet etterspørsel i 2026 tilsier at det er behov for 1 494 millioner liter kumelk. Korrigert for kannibalisering og avkortning av økologisk melk, samt planlagt lagernedbygging er det reelle behovet på 1 486 millioner liter. På grunn av det høye forholdstallet i 2025 og høy fart i melkeproduksjonen ut av 2025, forventes en høy kvotefylling i 2026. Tine anbefaler derfor et forholdstall for kumelk på 1,01 i 2026.»

Hovedutfordringen i forkant av produksjonsåret 2026 oppsummeres av Norsk melkeråvare slik:

«andre halvår er det nødvendig å ha tilstrekkelig produksjon slik at etterspørselen også kan møtes både i 2026 og i 2027. Høye reguleringslager av ost ved inngangen av året gir

rulleringsutfordringer og kan i liten grad avlaste melkebehovet høsten 2026. Samtidig må det produseres nok ost høsten 2026 til å sikre tilgangen i oppstarten av 2027.»

Vi legger til grunn for vårt innspill at en jordbruksavtale for 2026 har til hensikt å sikre melkeproduksjonen som en bærebjelke i det norske landbruket og sikre verdiskapning og aktivitet i hele landet. Det omkringliggende utfordringsbilde i forhold til matsikkerhet, forsyningssikker og beredskap er tilnærmet uendret fra 2025. Beredskapshensyn og hensynet til forsyningssikkerhet er heller styrket enn svekket de siste 12 måneder.

Den siste tids utvikling i Midtøsten er bekymringsfull. Økte priser på energi, frakt og innsatsfaktorer som følge av krigshandlinger og stengning av handelsruter bidrar til større usikkerhet internasjonalt i 2026. Norsk jordbruksproduksjon kan bli direkte berørt bl.a. gjennom økte priser på gjødsel og diesel.

I proposisjonen til Stortinget om jordbruksoppgjøret i 2025 (Prop. S. 149, 2024-2025) heter det: *«Melkeproduksjon er en bærebjelke i det norske landbruket. Produksjonen foregår i hele landet, i alle landets fylker og de fleste kommuner, og står for en stor del av landbrukets samlede sysselsetting og verdiskaping. For å bidra til produksjon, inntektsutjevning og landbruk over hele landet, er flere av tilskuddsordningene differensiert geografisk, etter produksjonsomfang, eller begge deler. Differensieringen skal utjevne forskjeller i produksjonsbetingelser, og dermed også i inntektsmuligheter.»*

I den grad oppfatningen om melkeproduksjon som bærebjelke i det norske landbruket med følge for beredskap, forsyningssikkerhet og territoriell kontroll skal følges opp må melkeproduksjonen prioriteres i jordbruksoppgjøret 2026.

Importutviklingen

Importutviklingen i 2025 viser tydelig økning for yoghurt og smaksatt melk, samt for drøye 600 tonn ost. Den samlede osteimporten overstiger de fastsatte tollfrie kvotene med forholdsvis stor margin, og de smaksatte variantene av melk og yoghurt er listet i EØS-avtalens protokoll 3 (RÅK-produkter) og tilsier svært lav importtoll.

Import (tonn)	2024	2025	Endring (%)
Yoghurt naturell	3 857	4 516	17 %
Yoghurt med frukt eller annen smak	3 086	3 487	13 %
Syrnet melk/rømme	127	129	2 %
SMP	2 072	404	-80 %
Helmelkpulver	556	65	-88 %
Kondensert melk	748	876	17 %
Myse- & melkeproteinpulver	944	1 120	19 %
Smør	175	121	-31 %
Smaksatte melkedrikker	6 960	10 366	49 %
Erstatningsdrikker av korn og soya	13 294	13 801	4 %
Meieriprodukter for småbarn	844	837	-1 %
Desserter, proteinpudding, dipp mm	6 956	6 630	-5 %
Erstatningsost	1 391	1 458	5 %
Ost	20 041	20 683	3 %

Budsjettprioriteringer: pris- og driftstilskudd

Tilbakemeldingen fra produsentene tilsier at de tilskudd som vektlegges mest når det gjelder vurdering av betydning for produksjonsøkonomien er pristilskudd og driftstilskudd. En styrket produksjonsøkonomi er avgjørende for en robust nasjonal melkeproduksjon og en garantist for landbruk over hele landet med den betydning det har for bosetting, beredskap, forsyningssikkerhet og territoriell kontroll.

Budsjettprioritering: prisnedskrivning, kraftfôr

I jordbruksoppgjøret i 2024 ble det valgt å opprettholde en administrert pris på korn (målpris). Et vesentlig forhold for denne avgjørelsen var at kornprisen er avgjørende for kanaliseringspolitikken, og dermed også i hovedsak et politisk instrument som sikrer grunnleggende elementer i norsk landbrukspolitikk. En viktig forutsetning er dermed at prisnedskrivningsordningen for korn benyttet i kraftfôr videreføres.

Mulig budsjettprioritering: Tiltak for å motvirke effekten av midlertidig økning av gjødsel- og dieselpriiser

Økte energipriiser som følge av krigshandlinger og stengning av handelsruter vil kunne påvirke prisen på innsatsfaktorer i jordbruket. Særlig pris på gjødsel og diesel er en sårbarhet. Store midlertidige prisøkninger er uheldige, og vi vil anbefale tiltak som eventuelt kan motvirke dette.

Budsjettprioritering: Konkurranseskraft for norsk melk

I prognosen som er lagt til grunn for fastsettelse av satser i prisutjevningsordningen for melk for 2025/2026 er andelen melk som brukes i produkter som faller inn under EØS-avtalens protokoll 3 om lag 1/3 av all norsk melk. Produkter listet i protokoll 3 er i direkte konkurranse med importerte produkter. Tollsatsene her er lave. Disse produktene er listet i forskriftens ferdigvareliste. Ferdigvarelisten bør utvides til å omfatte flere meierivarer.

RÅK-tilskuddsordningen er svært viktig for avsetningen av norskproduserte jordbruksråvarer, og spesielt for melk og meieriprodukter. For ferdigvarer som omfattes av ordningen, kompenseres merprisen på norske råvarer sammenlignet med utlandet. Dermed blir norske jordbruksråvarer konkurransedyktige på pris og aktuelle ingredienser for næringsmiddelindustrien, fremfor at de erstattes av billigere import. Dette er ekstra viktig nå med svært lave priser på melk i Europa. I tillegg kan ferdigvarer som eksempelvis frossen pizza konkurrere på pris mot tilsvarende importert vare, og slik bidra til økt avsetning av norskproduserte jordbruksråvarer som kjøtt og ost.

Ordningen treffer slik sett ikke melkeprodusenten direkte, men den bidrar til at norskproduserte meieriråvarer og norsk foredlingsindustri kan konkurrere med importerte råvarer og ferdigvarer i et marked preget av sterk og stigende konkurranse. Slik er RÅK-tilskuddsordningen et viktig landbruks- og distriktpolitisk virkemiddel som gir positive ringvirkninger både for bønder, varemottakere og viderefordelingsindustri i Norge.

Det er viktig å øremerke nye midler i vårens jordbruksoppgjør til å gjennomføre utvidelser av ferdigvarelista for å gi rom for flere nye kategorier, slik at vi sikrer konkurranseskraft og avsetning for mest mulig norskprodusert melk.

TINE minner om tidligere innspill, som fortsatt er svært aktuelle. Begge er redegjort for tidligere:

- Melkeintensive smaksatte yoghurter (04.03.20)
- Laktosereduserte smaksatte drikker (22.02.9920)

Begge kategorier kvalifiserer for å komme inn på ferdigvarelisten. Dette er ferdigvarekategorier som begge er utsatt for betydelig importkonkurranse, og særlig smaksatte melkedrikker har hatt stor importvekst i 2025, med et betydelig innslag av laktosereduserte produkter.

Vi ber ikke om endringer i råvarelisten, men ber om en justering av satsfastsettelsen for 2 ulike råvarer som allerede inngår i råvareomfanget:

1. Skummetmelkpulver til bruk i iskrem. Råvaren står allerede på listen med egen linje for iskrem, men med 0-sats i motsetning til skummetmelk pulver brukt i andre ferdigvarer. Råvaresats bør reflektere prisforskjell ute og hjemme også når den

benyttes i iskrem på samme måte som inn i andre produkter. Ferdigvarer råvaren inngår i: Iskrem (spise-is) på pos 21.05. Nå situasjonen tilsier at norske aktører lønnsomt kan importere ferdig iskrem.

2. Ekte Cheddar (produsert med cheddaring-prosess) bør inngå i ostemiksen for prisinnhenting for norsk ost. Osteblending med cheddar brukes blant annet i pizza, men dagens ordning gir ikke tilstrekkelig kompensasjon for prisdifferansen på cheddar, noe som svekker konkurranseevnen for norsk cheddar i matlagingsprodukter. Vi foreslår derfor at pris på cheddar inngår i prisgrunnlaget for oster som benyttes til fastsettelse av pris for norsk ost, på samme måte som pris på cheddar inngår i prisgrunnlaget for internasjonal ost. Alternativt en egen sats for cheddar.

Konkurranseskraft for norsk melk, Prisutjevningsordningen

TINE SA har i de seinere år foreslått i ulike sammenhenger at innfraktordningen i prisutjevningsordningen for melk bør finansieres over en bevilgning på statsbudsjettet, og ikke som nå gjennom avgifter i prisutjevningsordningen. Vi viderefører denne anmodningen for forhandlingene i 2026. En viktig aspekt her er at ordningens felleskostnader nå utgjør en så stor andel av ordningens inntekter at det vanskeliggjør effektiv prisdifferensiering i prisgruppene. Tilskudd til modnet ost (dagligvare) og industriprodukter er nå på et så lavt nivå at intensjonen om å gi preferanse for norske produkter er sterkt svekket. Avgiftene på de synkende volumer av hvit konsummelk er tilsvarende høye, og svekker dermed drikkemelkens konkurransekraft.

Budsjettprioritering: Investeringsvirkemidler

Tilbakemeldingen fra produsentene er at de nasjonale prioriteringene med hensyn til bruk av investeringsvirkemidler overfor melkeforetak bør ligge fast for 2027, men at føringer basert på en del kvantitative grenser (dyretall, produksjonsvolum) kan vurderes årlig. Videre signaliseres en bekymring knyttet til eldre løsdriftsfjøs hvor det nå melder seg behov for fornyelse.

Det etterlyses en økt ramme for investeringsstøtte. Behovet bekreftes gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2026, der det legges inn ytterligere 100 mill. kroner til dette formålet. For å nå kommende krav knyttet til dyrevelferd og samtidig sikre melkeproduksjon i hele landet er det behov for å øke investeringstakten. TINE ber derfor igjen om at melkeproduksjon prioriteres med investeringsmidler for å sikre det langsiktige behovet for å tilpasse seg til framtidens krav til effektivitet, dyrevelferd og sirkulærøkonomi.

Løsdriftskravet for gjenværende båsfjøs ble ved jordbruksforhandlingene 2016 utsatt fra 2024 til 2034. Dyrevelferdsmeldingen (Meld. St. 8. 2024-2025) stadfester 2034 som frist for

omlegging. Det er viktig for TINE og norsk melkeproduksjon at så mange som mulig av disse gårdsbrukene velger å fornye sitt driftsapparat og bli med videre som melkeprodusenter. Slik det er nå, er utviklingstakten fortsatt for lav til å få alle med over innen kravet om 100% i løsdrift inntreffer i 2034.

Fylke	Båsfjøs	Løsdrift	Ukjent	Total
Agder	130	119		249
Akershus	35	63		98
Buskerud	43	89		132
Finnmark	24	54		78
Innlandet	482	600		1,082
Møre og Romsdal	241	303		544
Nordland	154	252		406
Oslo	1		1	2
Rogaland	313	477		790
Telemark	20	44		64
Troms	70	65		135
Trøndelag	380	810		1,190
Vestfold	6	35		41
Vestland	486	417		903
Østfold	27	69		96
Total	2,412	3,397	1	5,810

Kilde: TINE fag og forskning, database per februar 2026

Bærekraft

TINE Gruppen har i 2025 vedtatt en ambisiøs bærekraftstrategi og en klimaomstillingsplan fram til 2030. I tillegg til å kutte utslipp i egen virksomhet, arbeider vi målrettet for å redusere klimagassutslippene fra melkeråvaren. Samtidig er vi opptatt av at dette skal gjøres på en måte som også ivaretar andre bærekrafthensyn og vår visjon om et levende Norge. Vi skal ta aktivt ansvar og gjøre vår del, men for å lykkes er vi også avhengige av gode og forutsigbare rammebetingelser.

I tilbakemeldingene fra produsenter og produsentlag om jordbruksoppgjøret trekkes særlig tiltak innen grovfôr, jordbearbeiding og rådgivning fram som de mest effektive virkemidlene for å styrke bærekrafts arbeidet. **Klimavennlig fôring**

Det er mulig å kutte metanutslipp og sikre selvforsyning gjennom bred strategi for klimavennlig fôring. Kua og de andre drøvtyggerne har den unike egenskapen at de omdanner gras og annet grovfôr til menneskeføde. Og Norge er et grasland: Vi ligger langt mot nord, med fjorder, fjell og dype daler. Bare 3 prosent av det samlede landarealet i Norge er dyrket jord, og det aller meste av dette egner seg i all hovedsak kun til dyrking av gras og annet grovfôr. Samtidig er om lag 45 prosent av landarealet egnet til utmarksbeiting. De klimatiske og geografiske betingelsene er viktige forklaringer på drøvtyggenes sentrale rolle i utviklingen av norsk landbruk. Av dette har melkeprodukter av storfe spilt en særlig viktig rolle, både i det norske landbruket og i norsk kosthold. «Klimavennlig fôring» er et samlebegrep for ulike måter foringen kan tilpasses for å redusere klimagassutslippene. Vi skiller mellom tre ulike typer tiltak under samlekategori «klimasmart fôr og fôring: (i) økt grovfôrprodukt, (ii) økt fôreffektivitet og (iii) metanreduserende fôrvarer.

Det vises videre til Stortingets behandling av Dokument 8:57 (2025-2026), Innst. 132 S (2025-2026) hvor:

«Flertallet peker på at metanhemmere har vist seg å ha noe mer moderat utslippsreduksjon enn ventet. Flertallet understreker derfor betydningen av tiltak som bedrer grovfôrprodukt, avl for fôreffektivitet, god drenering, presis og balansert gjødsling, biogass og økt bruk av beite. Slike tiltak kan gi varige utslippskutt, styrke dyrevelferd og samtidig øke selvforsyningen.»

Komiteens enstemmige forslag til vedtak lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at bruk av metanreduserende fôrvarer ikke skal være et krav for å motta husdyrtilskudd, slik det er varslet i sluttprotokollen fra jordbruksavtalen 2025».

Budsjettprioritering, bærekraft: Grovfôr

Økt grovfôrprodukt er et viktig tiltak, dersom vi skal kunne kombinere målet om å redusere klimagassutslippene og samtidig øke selvforsyningsgraden i dyrefôr. Dette innebærer at norsk melke- og kjøttproduksjon i størst mulig grad baseres på norsk gras og grovfôr. I dag er det ikke insitammenter i jordbruksavtalen som premierer kvalitet innen grovfôrproduksjon. TINE foreslår som tiltak i avtalen, at det iverksettes et arbeid for å utvikle insentiver for å premiere, eller støtte opp under, arbeidet med økt grovfôrprodukt. Et premiss for å bedre kvaliteten, er å ta prøver av grovfôr fra den enkelte gård, på ulike tidspunkter i vekstsesongen. I kalenderåret 2025 har om lag 3.700 produsenter fått analysert prøver av grovfôr. Mange er dermed i gang, men det er behov for å få flere til å ta prøver, og til å ta flere prøver gjennom sesongen. Vi foreslår derfor en satsning under jordbruksavtalen som bidrar til å stimulere og øke både andel og frekvensen av grovfôranalyser. Dette kan gi et viktig bidrag til bærekraft og utslippsreduksjon.

Budsjettprioritering, bærekraft: Rådgivning

Klima- og bærekraftrådgivning er en forutsetning for at jordbruket skal innfri målsetninger i landbrukets klimaplan. Det er videre en forutsetning for å hente ut lærdom fra måling av grovfôrprøver (se innspillet foran) og at klimaplaner på produsentnivå skal komme på plass. I dag har en fjerdedel av produsentene i TINE SA en klimaplan. En klimaplan bør også gi grunnlag for grønn status på klimaberegning i Klimakalkulatoren. En videreføring og styrking av bevilgningene her er derfor et nødvendig element i jordbruksoppgjøret i 2026.

Budsjettprioritering, bærekraft: Jordbearbeiding

Den etablerte ordningen for tilskudd til drenering bør i et bærekraftperspektiv videreføres og avsetningene økes. Her vil hensynet til forebygging av negative konsekvenser av klimaendringer (reduert klimarisiko) være et viktig hensyn. Videre bør det foretas en vurdering hvor også andre tiltak, eks. tilskudd til kalking og vanningsanlegg, vurderes.

Budsjettprioritering, bærekraft: Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket (Bionova)

Det er mulig gjennom Bionova å få tilskudd til investeringer i fornybare energiløsninger og klima- og miljøvennlig teknologi i landbruket. Målet er mer lønnsom, og mer klima- og miljøvennlig produksjon. Det er en klar oppfatning av at etterspørselen, både til investering i fornybar energi og til utprøving og implementering av ny agro-teknologi vil øke i tråd med pågående klimarådgivning og tilgang til nye teknologiske løsninger. Vi ber om at avsetning til dette formålet økes. Dette vil være i tråd med signalene fra Stortingets budsjettforlik høsten 2025.

Budsjettprioritering, bærekraft: Biogass

Den etablerte ordningen for tilskudd for levering av husdyrgjødsel til sentraliserte anlegg og til gårdsbaserte biogassanlegg må styrkes i takt med utviklingen av sentrale- og gårdsbaserte biogassanlegg. Det er en forventning om at aktiviteten på området biogass vil være økende, og avsetningen til formålet må dimensjoneres i forlengelsen av dette.

Bærekraft, Budsjettprioritering – SMIL og RMP

Vi registrerer at det for 20256 var en samlet budsjettøkning for SMIL og RMP. Vi legger til grunn at partene også for budsjettåret 2027 vil øke avsetningene til miljøformål for å støtte opp under jordbrukets bærekraftarbeid.

Budsjettprioritering – MetanHUB

MetanHUB er et forskningsprosjekt med prosjektperiode 2024-2027. Prosjektet har som mål å bygge kunnskap og dokumentasjon om metanreduserende fôrvarer til norske drøvtyggere,

under norske forhold. MetanHUB er et forskningsprosjekt for hele storfe- og småfebransjen. MetanHUB-prosjektet gjennomfører arbeidspakkene i tråd med prosjektbeskrivelsen. Det inkluderer å teste ut ulike metanreduserende fôrvarer til ulike drøvtyggere, ulike doseringsløsninger og -hyppighet, samt fôrkvalitet for å bygge kunnskap og dokumentere under norske forhold.

Vi anbefaler å videreføre avsetningen til MetanHUB i jordbruksforhandlingene i 2026.

Budsjettprioritering: Velferdsordninger

TINE gir full støtte til faglagenes arbeid for å få endret reglene for samordning av ytelser ved sykdom og fødsel.

I tilbakemeldingene fra produsenter og produsentlag om ulike tilskudd kom det en rekke innspill knyttet til ulike aspekter ved avløsertilskuddet. Tilbakemeldingene knyttet direkte til avløserordningen var at en stor andel pekte på kostnadsutfordringen, samt at en enda større andel trakk frem utfordringen med tilgang på kvalifisert avløser.

Jordbruksavtalen har virkemidler som retter seg mot begge disse forholdene – både tilskudd til avløsning og tilskudd til avløserlag. Innen melkeproduksjon og dyrehold er det nødvendig at ordningene imøtekommer det faktiske behov. Det bør derfor vurderes å styrke både tilskuddet som er ment å gi produsentene dekning for avløsning ved fritid og sykdom, samt å styrke ordningen som er ment å tilgjengeliggjøre avløsning i slike tilfeller.

Kvoteordningen for melk

Vi registrerer at forholdstallet for kumelk kvote for 2026 er satt til 1,01 og for geitemelk 1,0. Dette er i tråd med innspill fra TINE. Vi har ingen ytterligere innspill som omfatter kvotereguleringen knyttet til jordbruksoppgjøret 2026. Vi minner om at TINE legger relativ geografisk stabilitet til grunn ved eventuelle endringer av kvotereguleringen.

Særskilt om geit og geitemelk

PGE for geitemelk 1. halvår 2026 er fastsatt til kr. 7,10.

Norsk melkeråvare (NMR) skriver i sin innstilling når det gjelder pris på geitemelk at:

«NMR har som ambisjon at ulike varestrømmer skal bære egne råvare og kvalitetskostnader. For geitemelk var det i 2024 en underdekning av kostnader i hovedsak fordi tørrstoffbetalingen i geitemelk er vesentlig høyere enn i kumelk.

Basert på dette besluttet konsernstyret i TINE en økning i engrosprisen på geitemelk på 50 øre mens produsentprisen på geitemelk er blitt holdt om lag uendret. Dette har gitt en klart bedre balanse i dekningen av NMR sine kostnader ved omsetning av geitemelk».

Videre heter det at:

«Ved fastsettelse av PGE for 2.halvår 2025 ble det pekt på at:

«Geitemiljøet er lite og sårbart, og økonomien på mange bruk er svak. Tilpassinger av priser og vilkår til produsent bør derfor gjennomføres gradvis. NMR anbefaler gradvise prisjusteringer for å bringe varestrømmen i balanse ved at PGE geitemelk økes mer enn PGE kumelk og ved at basispris geitemelk øker mindre.»

Ved fastsettelse av PGE for 1.halvår 2026 har vi kun om lag 3 måneders erfaring med differensiert engrospris på ku og geitemelk. Det legges derfor til grunn at en avventer til fastsetting av PGE for 2. halvår 2026 før en gjør nye vurderinger av forholdet mellom engrospris geit og ku.

Med bakgrunn i dette legger NMR til grunn at engrospris på geitemelk økes med samme øresats som engrospris på kumelk.»

I Norsk melkeråvares innspill til fastsettelse av produksjonskvote for geitemelk for 2026 heter det:

«Den kommersielle etterspørselen etter geitemelk til ferdigprodukt er ca 12,9 millioner liter i 2025, 13,3 millioner liter i 2026 og forventes å være 13,8 millioner liter i 2027.

I tillegg kommer produksjon av ostemasse til industriformål, behov for lageroppbygging av hensyn til melkekurven og salg av geitemelk til fôr, som også er et reguleringstiltak.

Som følge av svak krone og økte priser internasjonalt har lønnsomheten ved produksjon av ostemasse til videre industriell bearbeiding har økt. Tine legger derfor til grunn at mottak av geitemelk kan økes opp til grunnkvote.»

På denne bakgrunn fastsatte departementet forholdstallet til 1,0.

I sluttprotokollen fra jordbruksforhandlingene i 2025 ble det enighet om finansiering av helsetjenesten for geit. Det ble avsatt et beløp over jordbruksavtalen for å dekke ammegeits andel av kostnaden, mens det for melkegeit skulle brukes omsetningsmidler. Vi ber partene revurdere bruken av omsetningsmidler for dekning av melkegeitenes andel og også dekke denne kostnaden over jordbruksavtalens ramme.

I sluttprotokollen fra jordbruksforhandlingene i 2025 fremkommer det videre at det skal nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe for geiteholdet og produksjon av melk og kjøtt. Det fremkommer ved:

«Helhetlig gjennomgang av geiteholdet i Norge, både kjøtt- og melkeproduksjon. Vurdering markedsmuligheter, produksjon og produksjonsmiljøene som et utgangspunkt for veivalg for næringen innenfor de landbrukspolitiske målene.»

Tilbakemeldingen fra produsenter og produsentlag peker i første rekke på at tilskuddene her er viktige da geitemelk produsentene i mindre grad har tilgang på fullautomatiserte løsninger sammenliknet med produsenter av kumelk, samt at understøttelse av beite er viktig. Behovet for investeringer for fornyelse av driftsapparatet er også et punkt som fremheves.

I rapporten fra den partssammensatte arbeidsgruppen, avgitt 28.02.2006, beskrives en rekke utfordringer. Det heter bl.a. at *«teknologiutviklingen og markedstilbudet innen området er svært begrenset»*. Videre slås det fast at *«det ligger betydelig mer arbeid bak hver liter geitemelk enn kumelk»*. Det pekes også på behovet for investeringer. Det heter at: *«Til forskjell fra storfehold, finnes det ikke så langt arbeidsgruppa er kjent med, standardløsninger for bygging av fjøs for geitehold.»* Disse problemstillingene kan avtalepartene vurdere å tilnærme seg ved en bestilling til de relevante fagmiljøer.

Vi ber videre om følgende vurderinger:

- Differensiering av tilskudd til utmarksbeite for melkesau og melkegeit med en høyere sats for disse.
- Likt dyretilskudd for melkegeit og ammegeit.

Særskilt om økologisk melk

Norsk melkeråvare har i sitt innspill til kvotefastsettelse pekt på at det gjennom 2025 har vært en betydelig økning i etterspørsel etter økologisk melk. Det heter videre at:

«En er nå i en situasjon hvor det reelt sett er mangel på økologisk vare som kan gjøres tilgjengelig for industrien. Norsk melkeråvare har gjennom høsten 2025 måttet avkorte bestillinger av økologisk melk.»

Det forventes fortsatt vekst i etterspørselen og et underskudd også i 2026. NRM viser til at:

«Kundene signaliserer fortsatt etterspørselsvekst, og i perioder vil det bli nødvendig å avkorte økologisk melk. Det forventes å inntreffe selv om stimulering til melkeprodusentene har økt og økotillegget til industri også har økt.»

I grunnlagsdokumentet for fastsettelse av PGE for 1. halvår 2026 vises det til at:

«Norsk melkeråvare øker kontrakttillegget til melkeprodusentene for økologisk melk fra 90 øre til 1 krone per liter fra 1. januar 2026. Økningen gjelder alle produsenter med kontrakt, og har som mål å stimulere til økt produksjon gjennom å styrke rekrutteringen og hindre frafall blant økologiske melkeprodusenter. Tillegget skal videre belastes industrien.»

Pristillegget til industri økes med 12 øre per liter fra 1. januar. Pristillegget kommer som et tillegg til gjeldene noteringspris.

Det understrekes at økologisk melk ikke omfattes av forsyningsplikt, og det er ingen markedsreguleringstiltak rettet mot denne spesifikke kvaliteten.